

FLADDERMUSEN, MYGGAN OCH KLOTTRET BERÄTTAR

Om en utvald ravin och den personliga livvakten.

Foto: Guido Gerding

Fransfladdermus flyger lågt bland trädstammar när den jagar och girar skickligt. Ibland springer den på marken och lyssnar efter prassel av spindlar och annat gott.

I ravinens botten finner en rännil sin väg och marken omkring är ständigt fuktig. Branterna som reser sig på ravinens sidor blir till skyddande väggar och trädskronor vilar som ett tak över. Tillsammans ger de skugga, vindskydd och hjälper till att hålla kvar luftfuktigheten.

Den svårbrukade ravinen var en gång en del av Hovdaldas utmark, där djuren fick beta och skogen växa fritt. När skogen sedan mognat och trädens stammar grovnat har krävande individer flyttat in. Sådana som behöver platser där det vuxit skog under lång tid.

Somliga begär de gamla trädens bark, en del föredrar slät, andra skrovlig. Vissa lever i trädens håligheter och andra i samspel med deras rötter. Det finns också de som lever av döda träd och bryter ner dem till jord. För många är luftfuktigheten och skuggan i ravinen livsviktig!

Naturens "bodyguard"

Visste du att djur, svampar och växter har egen livvakt? Den varnar när en art är på väg att försvinna och avslöjar vilka hoten är – och kallas rödlistan. På den svenska listan finns flera tusen arter, från varg och ål till ask och back-sippa. Somliga behöver hjälp omedelbart om de ska överleva. Oftast är det landskapet som förändras så att olika livsmiljöer försvinner.

Rödlistan finns i hela världen.

I Sverige är det ArtDatabanken som håller ordning på den och Naturvårdsverket som fastställer. Rödlistan uppdateras vart femte år.

Foto: Andreas Malmqvist

Man har hittat orangepudrad klotterlav på några hundra platser i Sverige, men på varje plats växer den bara på enstaka träd.

Cinnoberspindling behöver en kompanjon för att överleva, ett träd (oftast bok) att samleva med. Mykorrhizan lever ofta lika länge som värdrädet, svampens fruktkropp (se bilden) är kortlivad.

Koralltaggsvamp bryter ner döda lövträd. Den trivs framför allt i äldre, fuktiga och naturskogsliknande skogar.

Rödlistade i ravinen

Man har hittat 13 rödlistade arter i ravinen (feb 2012).

Däggdjur:		
fransfladdermus, <i>Myotis nattereri</i>		VU
Insekt:		
getinglik svampmygga, <i>Keroplatus tipulooides</i>		NT
Lavar:		
mjölig lundlav, <i>Bacidina delicata</i>		VU
röd pysslinglav, <i>Thelopsis rubella</i>		VU
stiftklotterlav, <i>Opegrapha vermicellifera</i>		VU
bokkantlav, <i>Lecanora glabrata</i>		NT
bokvärtlav, <i>Pyrenula nitida</i>		NT
orangepudrad klotterlav, <i>Opegrapha ochrocheila</i>		NT
liten lundlav, <i>Bacidina phacodes</i>		NT
Mossa:		
bokfjädermossa, <i>Neckera pumila</i>		NT
Svampar:		
cinnoberspindling, <i>Cortinarius cinnabarinus</i>		NT
koralltaggsvamp, <i>Hericium coralloides</i>		NT
oxtungssvamp, <i>Fistulina hepatica</i>		NT

Rödlistan är uppdelad i olika grupper:

RE = Nationellt utdöd
CR = Akut hotad
EN = Starkt hotad
VU = Sårbar
NT = Nära hotad
LC = Livskraftig

A very special ravine and its bodyguard

A little stream finds its way along the bottom of the damp ravine. The steep slopes of the ravine are like protective walls and the crowns of the trees act like a roof overhead. In combination they provide shade, protection from the wind and maintain the humidity.

The ravine was difficult to cultivate and was thus left to grow freely, but was once where the animals associated with Hovdala grazed. As the woodland matured and the trees became large, some demanding individuals moved in; those associated with old woodland.

Some need the bark on the old trees; a few prefer smooth, others rough. Some live in the hollows and others the roots. Some live off the dead wood and break it down to soil. For many the humidity and shade in the ravine are essential for their survival!

Did you know that animals, fungi and plants have their own bodyguard? It is called the Red List and there are several thousand species on the Swedish Red List, from wolf and eel to ash and pasque flower. Some need immediate help if they are to survive and it is most often as a result of changes in the landscape that they have become rare.

Fledermaus, Mücke und Flechte erzählen

Am Grund der Schlucht fließt ein Rinnsal und der Boden rundherum ist ständig feucht. An den Seiten stehen die Steilhänge wie schützende Wände und zusammen mit der Decke aus Baumkronen spenden sie Schatten und Windschutz und helfen, die Luftfeuchtigkeit aufrechtzuerhalten.

Da die Schlucht schwierig zu bewirtschaften ist, weidete hier früher das Vieh, und der Wald wuchs frei. Heute leben hier Lebewesen, die reifen Wald und grobe Baumstämme benötigen.

Auf den Bildern sind Fransenfledermaus, Ästiger Stachelbart, Zinnoberröter Buchen-Gürtelfuß und Ochsenzunge zu sehen, drei der 13 gefährdeten Arten, die in der Schlucht gefunden worden sind. Sie stehen auf der Roten Liste, dem Leibwächter der Tiere, Pilze und Pflanzen. Die Liste warnt, wenn eine Art in gefährdet ist und zeigt auf, was sie bedroht. Meistens ist es die sich verändernde Landschaft, so dass die Lebensräume verschwinden.

Die Rote Liste gibt es in der ganzen Welt. Die schwedische Liste wird jedes fünfte Jahr aktualisiert und enthält mehrere tausend Arten, vom Wolf und Aal bis zur Esche und Küchenschelle. Einige Arten benötigen sofortige Hilfe, um zu überleben.

Vet du att...

... getinglik svampmygga är självlysande som larv, puppa och ungdom. Den behöver sporer från svamp och håll att förpuppas i när den växer upp.

